

БЕРЕЗОВСЬКИЙ А. А.

Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри кримінології та кримінально-виконавчого права,
кандидат юридичних наук, доцент

КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВИЙ ВПЛИВ НА ЗЛОЧИННІСТЬ: ІНТЕГРАТИВНИЙ ПІДХІД

1. Як видається, пайбільш доцільним та методологічно обгрутованим є інтегративний підхід до розуміння кримінально-правового впливу, в межах якого об'єднуються усі засоби, механізми та інститути, що характеризують взаємодію держави, суспільства та злочинності. У цьому контексті кримінально-правовий вплив розглядається як система, що пронизує усю кримінальну сферу, як на рівні кримінального закону, кримінальних правовідносин, так і на рівні правосвідомості, кримінальної політики тощо.

2. Інтегративний підхід до розуміння кримінально-правового впливу дозволяє характеризувати його у регулятивному та у ціннісно-нормативному смислах. Регулятивний кримінально-правовий вплив постає як адекватне суб'єктивне відображення інформації, що міститься у нормах кримінального права, виражене в дотриманні кримінально-правового статусу та реалізації задач кримінального права. Інтегративний підхід також дозволяє продемонструвати єдність регулятивного та практичного компонентів кримінально-правового впливу.

3. Інтегративний підхід до розуміння кримінально-правового впливу дозволяє розкрити усю систему правового виміру тих явищ, які охоплюються поняттям «злочинше», а тому виходять як за межі кримінального законодавства, так і за межі кримінального права як такого, включаючи в себе соціальні аспекти детермінації злочинності, політичні питання криміналізації, пеналізації та лібералізації впливу на злочинців та злочинність у цілому. Нарешті, принциповим та важливим компонентом кримінально-правового впливу є правозастосовна та пенальна практика, що характеризується власною системою принципів та методів.

4. З позицій інтегративного підходу питання щодо властивостей та ознак кримінально-правового впливу набуває іншого забарвлення. Перш за все, слід виділити таку його ознаку як *інтегральність*, тобто *цілісність* в контексті існування, функціонування та реалізації усієї системи державного та правового впливу на злочинність як невід'ємний компонент суспільства. Система кримінально-правових заходів, кримінальної політики, кримінального законодавства, кримінально-правової правозастосовної та правотлумачальної діяльності — усе це об'єднується єдиною метою та стратегічними засобами боротьби зі злочинністю. Кримінально-правовий вплив з цих позицій постає як цілісна система, у якій усі елементи не просто мають певне функціональне

призначення, але націлені на виконання чітких завдань. Саме тому система кримінально-правового впливу охоплює у своєму існуванні кримінальне право, кримінально-правову політику, кримінально-правову практику, пенальні інститути тощо.

Друга ознака кримінально-правового впливу з позицій інтегративного підходу виражається у його соцістальності (за термінологією Н. Лумапа – «дешо, породжеп соціумом»). Кримінально-правовий вплив, діючи як соціальна система, має ієрархічну структуру, на вершині якої – кримінально-правова політика, яка конструює цілі та завдання державно-правового впливу на злочинність.

Третя характеристика кримінально-правового впливу – його ціннісно-нормативний характер, який виражається у поєднанні нормативних та позанормативних компонентів впливу на злочинність. Взаємодоповнюваність та взаємозумовленість норм та цінностей, які існують у правовій сфері, поширюючи свій вплив на кримінально-правову сферу, виражена в соціальному сприйнятті інститутів, пов'язаних зі злочинністю (кримінальна відповідальність, кримінальне покарання тощо).

РАКОВСЬКА Ю. В.

Черкаський факультет Національного університету «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри загальноправових дисциплін,
доцент, кандидат юридичних наук

ЗАГРОЗА ТОРГІВЛІ ЛЮДЬМИ У РЕСПУБЛІЦІ ПОЛЬЩА ДЛЯ УКРАЇНЦІВ

Донедавна основним «споживачем» українців з метою трудової експлуатації була Російська Федерація, а з сексуальною метою – Турецька Республіка. Однак сьогодні ці країни втрачають лідируючі позиції, поступаючись іншим.

Так, привабливість Польщі зросла з 7 % 2006 року (коли було проведено перше апалогічне соціологічне дослідження Міністерства соціальної політики в Україні спільно з Представництвом Міжнародної організації з міграції в Україні щодо загроз неврегульованої міграції та торгівлі людьми в Україні), до 30 % сьогодні. Лідерство в рейтингу привабливості з Польшею поділяє Німеччина, на третьому місці – Італія, де хочуть працювати 19 % потенційних трудових мігрантів з України; за ними йдуть США (15 %), Велика Британія та Росія (12 %), Канада і Чехія (11 %) [1].

Згідно з даними МОМ, у Польщі було виявлено 14 % з усіх постраждалих від трудового рабства, а в Туреччині 13 % [2].